

LỜI NÓI ĐẦU

Những giao tiếp hàng ngày trong gia đình giúp trẻ phát triển ngôn ngữ và hiểu biết. Từ việc bập bẹ những âm thanh “ba ba”, “ma ma”, “bà” đến khi gọi được “bố”, “mẹ”, “bà” và sau đó là những biểu đạt ngôn ngữ phong phú, trẻ cứ thế lớn lên mỗi ngày.

Vào tiểu học, trẻ dần tiếp xúc với nhiều người và sự vật hơn, đồng thời cũng bước vào giai đoạn quan trọng trong việc hình thành thói quen ngôn ngữ, kĩ năng diễn đạt. Lúc này, tương tác giữa bố mẹ và con cái trong gia đình đóng vai trò quyết định đối với sự phát triển kĩ năng giao tiếp của trẻ.

Nói cách khác, nếu không thể giao tiếp trôi chảy với bố mẹ và những người thân khác trong giai đoạn này thì trẻ cũng khó tiếp xúc với thế giới bên ngoài sau này, thậm chí có thể gây ra rào cản ngôn ngữ trong giao tiếp xã hội. Do đó, việc bắt đầu rèn luyện thói quen ngôn ngữ và kĩ năng diễn đạt trong giao tiếp giữa bố mẹ và con cái trong gia đình ở giai đoạn tiểu học là vô cùng cần thiết, đóng vai trò chính trong sự phát triển lành mạnh và quan hệ xã hội của trẻ.

Đây là lí do để cuốn sách này ra đời. Khác với những cuốn sách rèn luyện khả năng giao tiếp và hùng biện truyền thống cho trẻ em, cuốn sách này sử dụng tranh minh họa để mô tả 36 tình huống giao tiếp trong gia đình mà trẻ em thường gặp nhất, đồng thời hướng dẫn trẻ cách xử lí, tạo thói quen ngôn ngữ, để trẻ có thể thực hành các tình huống thực tế trong cuộc sống gia đình, cải thiện kĩ năng giao tiếp.

Giao tiếp tốt trong gia đình không chỉ có thể cải thiện tâm tính của trẻ mà còn mang lại sự tự tin, năng lượng tích cực cho cuộc sống hàng ngày. Hi vọng thông qua cuốn sách này, trẻ em có thể hình thành khả năng giao tiếp tốt dựa trên giao tiếp gia đình, trở nên chủ động, không e ngại xử lí các mối quan hệ xã hội của mình.

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Cuốn sách gồm 5 chương với 36 hoạt cảnh sinh hoạt gia đình thường gặp nhất mà trẻ cần thể hiện trong cuộc sống hàng ngày ở nhà khi giao tiếp với bố mẹ, ông bà và những người thân khác. Sách có thể được sử dụng như một tài liệu tham khảo để trẻ cải thiện khả năng diễn đạt hoặc rèn luyện giao tiếp trong gia đình. Trẻ chưa đọc tốt có thể đọc với sự giúp đỡ của bố mẹ, trẻ đọc tốt có thể tự đọc và luyện tập theo các tình huống.

- 1 Chương đầu tiên có chủ đề “Chủ động thể hiện tình yêu thương, nói ra những suy nghĩ thật giữa bố mẹ và con cái.” Nội dung chính: Học cách bày tỏ lòng yêu thương bố mẹ; kể cho bố mẹ nghe những chuyện diễn ra ở trường học; nói ra những điều không vui hoặc về những áp lực trong học tập, nói lên ý kiến của mình; khuyên bố bỏ những thói quen xấu v.v...
- 2 Chương hai tập trung vào cách thể hiện đúng bản thân khi gặp vấn đề trong giao tiếp với bố mẹ: Cách giải thích khi bố mẹ hiểu lầm; cách nhận lỗi; cách bày tỏ sự phản đối; cách bày tỏ mong muốn tăng tiền tiêu vặt; phải làm gì nếu bố mẹ hay cãi nhau v.v...
- 3 Chương ba nói về cách giao tiếp với ông bà: Nói gì khi được ông bà lì xì; làm thế nào để giữ bà ở lại chơi thêm vài ngày; từ chối khéo ý tốt của bà; khuyên ông tránh xa những hội nhóm lừa đảo, nói gì khi gọi điện thoại cho ông v.v...
- 4 Chương bốn chủ yếu dạy trẻ cách giao tiếp với họ hàng: Nên nói gì với những người họ hàng đã lâu không gặp; đáp thế nào khi được hỏi về điểm số; làm thế nào để hoà đồng với anh em họ mới gặp lần đầu, đưa họ hàng đi tham quan v.v...
- 5 Chương năm đưa ra một số hướng dẫn giúp khắc phục một số hiểu lầm trong giao tiếp giữa bố mẹ và con cái, để trẻ hình thành thói quen giao tiếp chuẩn mực từ trong gia đình. Ví dụ: Học cách xưng hô lễ phép, hình thành thói quen chủ động chào hỏi, dạy trẻ hiểu việc nhiệt tình quá cũng không tốt, để trẻ biết tiếp khách là trách nhiệm của bản thân v.v...

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1: Chủ động thể hiện lòng yêu thương, nói ra những suy nghĩ thật giữa bố mẹ và con cái

1. Sinh nhật mẹ, học cách thể hiện tình yêu với mẹ 002
2. Kể cho bố mẹ nghe tường tận những việc diễn ra trong ngày ở trường học 006
3. Gặp phải chuyện không vui, nói với bố mẹ thế nào 010
4. Học cách nói chuyện với bố mẹ khi gặp áp lực học tập 014
5. Đưa ra ý kiến của mình về gia đình với bố mẹ 018
6. Thể hiện sự quan tâm tới sự vất vả của bố 022
7. Khuyến bố bỏ thói quen hút thuốc lá 026
8. Nói với bố mẹ suy nghĩ thực của mình 030
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí 034

CHƯƠNG 2: Cần biểu đạt một cách chính xác khi gặp khó khăn trong giao tiếp

9. Khi bị hiểu lầm, hãy giải thích rõ ràng với bố mẹ 036
10. Khi xảy ra mâu thuẫn, hãy xin lỗi bố mẹ 040
11. Bày tỏ một cách hợp lí khi không đồng tình với ý kiến của bố mẹ 044
12. Khi muốn tặng tiền tiêu vặt 048
13. Không thích câu nói đùa của đồng nghiệp của mẹ 052
14. Khi một ai đó khen bạn trước mặt bố mẹ 056
15. Đưa ra lời khuyên cho bố mẹ khi họ thường xuyên cãi nhau 060
16. Khi bố xin lỗi 064
17. Thuyết phục bố mẹ cho tham gia bữa tiệc với các bạn cùng lớp 068
18. Không thực hiện đúng lời hứa với bố mẹ 072
19. Đối mặt với những cầu nhàu hàng ngày của mẹ 076
20. Thuyết phục mẹ mua cho mình những thứ mình cần 080
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí 084

CHƯƠNG 3: Những kỹ năng diễn đạt cần có khi giao tiếp với ông bà

21. Sau khi nhận lì xì hãy cảm ơn bà 086
22. Bà phải về quê rồi, làm thế nào để thuyết phục bà ở chơi thêm vài ngày nữa 090
23. Khéo léo từ chối khi bà muốn mình mặc quần áo mình không thích 094
24. Khuyến ông tránh xa những hội nhóm lừa đảo 098
25. Nói gì qua điện thoại với ông khi lâu lắm chưa được gặp ông 102
26. Nhắc nhở ông giữ gìn sức khoẻ 106
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí 110

CHƯƠNG 4: Hoà thuận với họ hàng không khó

27. Họ hàng lâu ngày không gặp bỗng đến thăm 112
28. Để bố mẹ yên tâm giao việc cho mình 116
29. Trả lời họ hàng khi được hỏi về thành tích học tập 120
30. Vô tình nghe được những người họ hàng đánh giá về mình 124
31. Kết thân với anh chị em họ xa lạ 128
32. Giới thiệu các anh chị em họ làm quen với nhau 132
33. Giới thiệu thành phố và trường học của mình cho anh chị em họ biết 136
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí 140

CHƯƠNG 5: Sửa chữa một số hiểu lầm trong giao tiếp

34. Ghi nhớ chính xác những người họ hàng, chủ động chào hỏi 142
35. Đối đãi với họ hàng quá nhiệt tình cũng không tốt 146
36. Chuyện tiếp khách không chỉ là của riêng bố mẹ 150
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí 154

Chương 1:

CHỦ ĐỘNG THỂ HIỆN LÒNG YÊU THƯƠNG, NÓI RA NHỮNG SUY NGHĨ CHÂN THÀNH GIỮA BỐ MẸ VÀ CON CÁI

- Sinh nhật mẹ, học cách thể hiện tình yêu với mẹ
- Kể cho bố mẹ nghe những việc diễn ra ở trường học
- Gặp phải chuyện không vui, nói với bố mẹ thế nào
- Học cách nói chuyện với bố mẹ khi gặp áp lực học tập
- Đưa ra ý kiến của mình về gia đình với bố mẹ
- Thể hiện sự quan tâm tới sự vất vả làm việc của bố
- Khuyến bố bỏ thói quen hút thuốc lá
- Nói với bố mẹ suy nghĩ thực của mình
- Trò chuyện với chuyên gia tâm lí

1 Sinh nhật mẹ, học cách thể hiện tình yêu với mẹ

Sắp đến sinh nhật mẹ, nghĩ đến mẹ đã vất vả vì mình, Mimi muốn chuẩn bị cho mẹ một món quà sinh nhật bất ngờ. Mimi hỏi những người bạn thân xem mình nên tặng quà gì cho mẹ. Bảo cho rằng điều quan trọng không phải là tặng quà gì mà là sự thể hiện tấm lòng của Mimi đối với mẹ. Mimi quyết định tự tay làm một chiếc bánh kem nhỏ tặng mẹ để bày tỏ lòng biết ơn. Nhưng Mimi lại thấy lo lắng: Làm thế nào để mẹ cảm nhận được tình yêu Mimi dành cho mẹ đây?

NHỮNG RÀO CẢN GIAO TIẾP THƯỜNG GẶP

- 1 Muốn bày tỏ tình cảm với người thân trong gia đình nhưng không biết bắt đầu từ đâu.
- 2 Khi bày tỏ tình cảm, cảm thấy những lời mình muốn nói không đủ biểu đạt.

BIỂU ĐẠT SAI VÀ LỜI KHUYÊN

- 1 **Lời khuyên:** Khi thể hiện lời chúc sinh nhật với người lớn cần chú ý cách dùng từ ngữ, “ngày một lớn khôn” thường chỉ dành để chúc người nhỏ tuổi.

- 2 **Lời khuyên:** Sinh nhật của người thân yêu là cơ hội thích hợp để thể hiện tình cảm của mình dành cho họ, đừng suy nghĩ hơn thiệt vào lúc này.

- 3 **Lời khuyên:** Khi người lớn tuổi tổ chức sinh nhật, nếu nhấn mạnh vào việc họ đã già đi hoặc trông già nua sẽ khiến cho người đó buồn. Tuyệt đối không nên nói “già thêm một tuổi”.

NHỮNG KĨ NĂNG CẦN LUYỆN TẬP VÀ LỜI KHUYÊN

- 1 Trực tiếp biểu đạt những cảm xúc thật của mình là tự nhiên nhất

Lời khuyên:

Khi người lớn tuổi tổ chức sinh nhật, nếu nhấn mạnh vào việc họ đã già đi hoặc trông già nua sẽ khiến cho người đó buồn. Tuyệt đối không nên nói “già thêm một tuổi”.

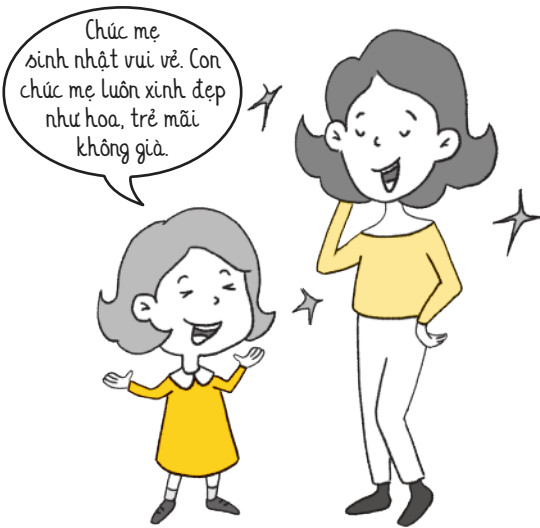
- 2 Đưa ra lời hứa

Lời khuyên:

Một lời cam kết cũng thể hiện tình cảm chân thành dành cho bố mẹ, điều này sẽ sưởi ấm trái tim họ, khiến cho tình cảm gia đình ngày càng khăng khít. Chú ý, không nên để lời hứa chỉ là một lời nói, hãy dùng hành động để hiện thực hoá nó.

3 Lời chúc cần đúng người - đúng hoàn cảnh

Lời khuyên:

Mặc dù lời chúc nào cũng khiến người nghe cảm thấy vui vẻ, nhưng nếu bạn chúc mẹ “Sống lâu trăm tuổi, đầu bạc răng long”, nghe khách sáo, xa lạ. Khi biểu đạt tình cảm đối với người thân cần chú ý đến vai vế của họ: có thể chúc ông bà sức khỏe dồi dào, chúc bố mẹ công việc thuận lợi.

KĨ NĂNG GIAO TIẾP

- 1 Nên thể hiện cảm xúc trong lòng một cách chân thực nhất.
- 2 Cần chú ý lựa chọn lời nói lịch sự, phù hợp với vai vế của mỗi người trong gia đình.
- 3 Những lời hứa chân thành luôn khiến cho người thân cảm động nhất.

2 Kể cho bố mẹ nghe tường tận những việc diễn ra ở trường học

Hôm nay trường học tổ chức hoạt động ngoại khoá, mọi người cùng nhau chơi trò chơi, giải câu đố rất vui. Hùng đã tham gia chơi rất nhiều trò chơi thú vị và giành được giải “Quán quân giải câu đố”. Sau giờ học, Hùng vui vẻ trở về nhà, háo hức muốn kể cho bố mẹ nghe những chuyện đã xảy ra ngày hôm nay. Nhưng Hùng cảm thấy lo lắng vì không biết kể cho bố mẹ nghe bắt đầu từ đâu.

NHỮNG RÀO CẢN GIAO TIẾP THƯỜNG GẶP

- 1 Muốn kể rất nhiều sự việc nhưng không biết bắt đầu kể từ đâu.
- 2 Vội vàng kể sự việc một cách không rõ ràng.

BIỂU ĐẠT SAI VÀ LỜI KHUYÊN

- 1 **Lời khuyên:** Khi tường thuật lại sự việc, không nên nghĩ đến đâu nói đến đó, nên kể theo trình tự nhất định, như vậy bố mẹ mới theo kịp được mạch kể của bạn và bạn có thể kể một cách rõ ràng hơn.

- 2 **Lời khuyên:** Khi kể lại một sự việc, nên kể hết sự việc đó rồi mới chuyển sang kể sự việc khác, giúp bố có thể hiểu tường tận từng sự việc.

- 3 **Lời khuyên:** Không cần kể lặp đi lặp lại một sự việc, điều này dễ khiến người nghe mất kiên nhẫn, không muốn nghe nữa.

NHỮNG KĨ NĂNG CẦN LUYỆN TẬP VÀ LỜI KHUYÊN

1. Sắp xếp và kể sự việc theo trình tự

Buổi sáng con học làm bánh, trưa con tham gia chơi giải câu đố, buổi chiều con tham gia cuộc thi chạy.

Lời khuyên: Nên chú ý trình tự khi kể lại sự việc, có thể kể theo trình tự thời gian, địa điểm hoặc theo diễn biến của sự việc.

2. Nội dung phải đầy đủ và trọn vẹn

Các hoạt động được tổ chức tại sân vận động của trường, toàn thể giáo viên và học sinh đều tham gia.

Lời khuyên: Khi kể lại, cần nói rõ thời gian, địa điểm, nhân vật thì người khác mới hiểu được ngọn ngành câu chuyện mình kể.